

Nowy obowiązek wszystkich instytucji i organizacji pracujących z dziećmi

14/03/2024, dodał: **Maciej Liberda**

15 lutego zaczęły obowiązywać standardy ochrony małoletnich. Co to oznacza dla organizacji i firm pracujących z dziećmi?

W lipcu 2023 roku została przyjęta nowelizacja kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz innych ustaw, czyli tzw. ustawa Kamilka z Częstochowy. Dzięki nowelizacji znacznie zwiększa się ochrona dzieci przed przemocą. Jednocześnie wzrasta z tego tytułu rola i odpowiedzialność podmiotów, w których przebywają osoby poniżej 18. roku życia - pojawia się m.in. konieczność wprowadzenia standardów ochrony małoletnich. Ustawa wchodzi w życie 15 lutego, a za sześć miesięcy, od 15 sierpnia bieżącego roku, nowe przepisy będą już w pełni egzekwowane przez organy kontrolne, a za ich brak spotka organizację lub firmę kara. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, która od ponad piętnastu lat specjalizuje się w dziedzinie standardów ochrony dzieci w Polsce, prowadzi bezpłatne szkolenia i webinary, które pomogą instytucjom i firmom opracować i wdrożyć nowe przepisy. Więcej informacji można znaleźć na stronie: standardy.fdds.pl.

Zgodnie z tzw. ustawą Kamilka z Częstochowy obowiązek przygotowania i wprowadzenia standardów ochrony małoletnich mają wszystkie podmioty, których działalność w jakimkolwiek stopniu wiąże się z pracą z dziećmi albo w których przebywają lub mogą przebywać dzieci. Dotyczy to placówek opiekuńczych, wychowawczych, resocjalizacyjnych, religijnych, artystycznych, medycznych, rekreacyjnych, sportowych lub związanych z rozwijaniem zainteresowań. A zatem między innymi szkół, klubów sportowych, placówek ochrony zdrowia, domów dziecka, muzeów i domów kultury, ale też osób prowadzących prywatne korepetycje.

Przepisy obowiązują od 15 lutego, jednak jeszcze najbliższe 6 miesięcy to czas dla tych, którzy dotychczas tego nie zrobili, na opracowanie i wdrożenie standardów w danej organizacji. Od połowy sierpnia organy mające uprawnienia kontrolne w ramach danej struktury – np. instytucje samorządowe, Państwowa Inspekcja Pracy, Narodowy Fundusz Zdrowia – mogą nałożyć karę w przypadku stwierdzenia braku tych procedur – mówi Katarzyna Katana, radczyni prawna z Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Kiedy dowiadujemy się o kolejnej tragedii dziecka, na którego krzywdę nikt w porę nie zareagował, często jesteśmy oburzeni opieszałością instytucji lub obojętnością świadków przemocy. Standardy ochrony dzieci to narzędzie, które pozwala szybko i skutecznie podejmować interwencję i reguluje wiele obszarów działalności placówki ważnych z punktu widzenia bezpieczeństwa dzieci. Standardy mówią na przykład o tym, że opiekun nie powinien nawiązywać prywatnej relacji z dzieckiem w mediach społecznościowych lub spotykać się z nim w celach towarzyskich sam na sam poza placówką - a to ma duże znaczenie w kontekście profilaktyki wykorzystywania seksualnego dzieci i pomaga stworzyć ramy bezpiecznych relacji. Warto pamiętać o tym nadrzędnym celu myśląc o obowiązkach, jakie nowe przepisy nakładają na różne organizacje – mówi Agata Sotomska, koordynatorka działu Standardy Ochrony Dzieci w FDDS.

Czym są standardy ochrony małoletnich?

W myśl ustawy są to wewnętrzne procedury, które obejmują:

- edukację personelu danej organizacji lub firmy;
- zasady podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia, że dziecko doznaje krzywdzenia ze strony zarówno pracowników, współpracowników, wolontariuszy danej organizacji, jak i ze strony członków rodziny lub rówieśników, czyli innych dzieci;
- zasady bezpiecznych relacji między personelem a dziećmi oraz bezpiecznych relacji rówieśniczych;
- zasady ewaluacji wprowadzonych rozwiązań.

Dodatkowo w ustawie rozszerzeniu uległy zapisy o obowiązku sprawdzania niekaralności pracowników (niezależnie od formy zatrudnienia) i współpracowników instytucji i firm pracujących z dziećmi. Niekaralność ma być weryfikowana nie tylko (jak było dotychczas) w Krajowym Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym, lecz także w Krajowym Rejestrze Karnym (co dotąd miało miejsce wyłącznie w odniesieniu do wybranych zawodów) oraz w rejestrze karnym kraju, w którym dana osoba była zatrudniona w ciągu ostatnich 20 lat.

Jak opracować standardy ochrony małoletnich w organizacji?

Każda organizacja powinna samodzielnie opracować standardy ochrony małoletnich i nadać im kształt, który najlepiej odpowiada specyfice jej działalności, a jednocześnie gwarantuje stworzenie bezpiecznego otoczenia dla dzieci.

W instytucji lub firmie powinny zostać wyznaczone osoby, które będą odpowiedzialne za wdrożenie standardów, szkolenie pracowników, podejmowanie interwencji. To zwiększa prawdopodobieństwo, że wszystkie te działania zostaną w odpowiednim momencie sprawnie zrealizowane. Warto również zaprosić dzieci do wypracowania zasad bezpiecznych relacji rówieśniczych. Stworzone w wyniku tak szerokiej współpracy standardy powinny zostać udostępnione zarówno rodzicom, jak i dzieciom. Muszą być także systematycznie monitorowane, nie rzadziej niż co dwa lata. Wszystko to ma zapewnić, że wypracowane zasady będą realnie wpływały na funkcjonowanie zespołu i stworzą bezpieczne otoczenie dla dzieci – mówi Agata Sotomska z FDDS.

Kompleksowe narzędzie dostępne bezpłatnie online, które pomoże w przygotowaniu standardów, a także wiele materiałów edukacyjnych i informacje o webinarach i szkoleniach, można znaleźć na stronie standardy.fdds.pl.

Na podstawie materiałów edukacyjnych Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

opracowała Anna Petrycka